Alapfokú Művészeti Iskola

Néptánc Tanszak

Előképző 1-2. évfolyam
Alapfok 1-6. évfolyam
Továbbképző 7-10. évfolyam

Szandaszőlősi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola
2020.

Az átdolgozásnál felhasznált dokumentumok:

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatas (Az alapfokú Művészetoktatás alapprogramja (2. melléklet)).
- a Szandaszőlősi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola Nevelési Programja
- a Szandaszőlősi Általános és Alapfokú Művészeti Iskola 2013. évi helyi tanterve

A helyi tanterv tartalmazza:

- a néptánc tanszak céljait, szakirányú feladatait,
- az egyes tanszakok évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat,
- az előírt tananyagot és követelményeket,
- az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének és minősítésének követelményeit (beszámoló, vizsga),
- az értékelési elveket,
- az óraszámokat,
- az év végi követelményeket,
- a helyi tanterv végrehajtásához szükséges könyveket, tanulmányi segédleteket, a nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

Az átdolgozást végezte:

Bathó Rita	néptáncpedagógus	_____
Hoffer Károly	néptáncpedagógus	_____
Fekete Dániel	néptáncpedagógus	_____
Király Eszter	intézményegység vezető	_____
Stonawskiné Busi Ildikó	néptáncpedagógus	_____

Szolnok, 2020. 06. 24.

A néptánc tanszak céljai, szakirányú feladatai

Alapfokú művészeti iskolánk célja, hogy:

- fejlessze a gyermekek és fiatalok mozgáskultúráját, testi – lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét;
- neveljen egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat, táncművészetet értő közönséget és táncot szerető fiatalokat;
- készítsen fel a szakirányú továbbtanulásra;
- a tanulók szeressék és értsék a Kárpát-medence népi játék -, és néphagyományát;
- tanulják meg a játék és táncanyag variációs lehetőségeit, tudják azt alkalmazni, improvizálni, illetve színpadon is bemutatni;
- ismerjék meg a magyar néptánchoz kapcsolódó szerteágazó ismeretanyagot; a nép műveltségének sajátos helyzetét és helyét a magyar és egyetemes kultúrában;
- irányítsa a tehetséges tanulókat a pályára, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra;
- alakítsa ki a tanulókban a rendszeres munka igényét, a megfelelő munkafegyelmet, a munka folyamatos önkontrollját, a művészi előadásmód kivitelezését; az esztétikai érzéket, más művészetek befogadásának igényét;
- váljék a tanulók általános szemléletmódjává a népi kultúra, a népélet jelenségeinek, értékeinek megbecsülése, a múlt és jelen értékeinek befogadása;
- fejlessze a tanulók mozgáskultúráját, fizikai állóképességét, ritmusérzékét, hallását, zenéhez való alkalmazkodását, mozgásmemóriáját, improvizációs készségét, ízlését és kritikai érzékét, képzelőerejét;
- a tanuló ismerje meg a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, az egyes jeles napok időpontját, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét, a hagyományos paraszti élet sajátosságait;
- ismerjék meg a különböző tájegységek jellegzetes népdalait, stílusait, ezáltal gyarapodjon népi ének ismeretük, és fejlődjön hangjuk;
- segítse a tanulók felkészülését a törvényileg előírt művészeti alap- és záróvizsgára.

A néptánc, a hozzá kapcsolódó műveltséganyag és annak tanítása legyen jó alkalom arra, hogy:

- a tanulók átéljék a közös munka és alkotás örömét, s nyitottá váljanak a folklór iránt;
- megtanulják egymás munkájának megbecsülését és empátiával tudjanak közeledni egymáshoz;
- ösztönözzön a néprajzi - és általában a kultúrtörténeti - ismeretek gyarapítására, a rendszeres színházlátogatásra, múzeumlátogatásra, az állandó önfejlesztésre, a média csatornák táncos eseményeinek figyelemmel kísérésére, a népművészeti rendezvények aktív látogatására, az állandó önfejlesztésre és a szakirodalom használatára.

A tanszak tantárgyai és óraszámai

Főtárgy:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Tánctörténet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:

Folklórismeret (alapfokú évfolyamokon)

Tánctörténet (továbbképző évfolyamokon)

Választható tantárgyak:

Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás–olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	**2**	**2**	3-**4**	3-**4**	**3**	**3**	**3**	**3**	3-**4**	3-**4**	**3**	**3**
Kötelező tantárgy					**1**	**1**	**1**	**1**			**1**	**1**
Kötelezően választható tantárgy (összevont osztályokban)			1	**1**					**1**	**1**		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	**1**-2	**1**-2	**1**-2	**1**-2	1-2	1-2	**1**-2	**1**-2
Összes óra:	**2**-4	**2**-4	**4**-5-6	**4**-5-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6	4-**5**-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam). Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.
A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet. A tanítási órák időtartama: 45 perc.

A tanulók értékelése

Alapelvek:

Az értékelés legyen

- személyre szóló
- fejlesztő, ösztönző jellegű
- folyamatos
- tárgyszerű (melyek az erős pontok, a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).

Az értékelés funkciói közül kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a formáló, a motiváló, az irányt adó, a tanulót elsősorban saját teljesítményéhez viszonyítva „mérő" értékelésnek, ugyanis ez segíthet leginkább az önismeret fejlesztésében, a továbblépés feladatainak, útjának megmutatásában.

Az értékelés célja:

- a személyiségfejlődés elősegítése,
- ezzel összefüggésben az önértékelésre nevelés,
- lemaradás feltárása és a tanuló felzárkóztatása,
- tehetség felismerése és fejlesztése,
- a pedagógiai tevékenység fejlesztése.

Ellenőrzés és értékelés az oktatás minden fokán:

a.) Folyamatos

Egész évben figyelemmel kísérjük a tanulók munkáját. E folyamatot formatív és szummatív értékeléssel zárjuk.

b.) Időszakos

Előre kijelölt és közölt feladatok alapján, amely:

- kiterjed a gyakorlati anyagra,
- valamint a tánchoz kapcsolódó néprajzi, népzenei háttérismeretre.

Így az értékelésünk összegző lezáró funkciójú, mivel egy-egy nagyobb tanegység vagy időszak végén a tananyag elsajátításának mértékét állapítjuk meg. Ezáltal félévkor és év végén az értékelés minősítés jellege domborodik ki.

Az értékelés módjai:

Formatív:

– **Szóbeli értékelés**

A művészeti nevelés egyik legértékesebb mozzanata, hogy a tanár, a gyakorlati munka során folyamatos és intenzív kapcsolatban van a tanulókkal. Állandó a formatív, *szóbeli értékelés.*

Nem minősítés, hanem az egyéni előmenetelt segítő biztatás, illetve a hiányosságok feltárása, ami segíti a tanulóban az önértékelés kialakulását, fejleszti önismeretét. Kiváló, sokirányú nevelő hatása van az óra végi közös, a tanulók bevonásával történő szóbeli értékelésnek is.

Szummatív:

Előképzőben:

Félévi beszámoló:

- a tanult játékok bemutatása,
- népdalok, játékdalok éneklése a követelményeknek megfelelően.

Év végi beszámoló:

- a követelményekben megfogalmazottak számonkérése tanórán,
- a tanult játékfűzés közös (kiscsoportos, illetve osztályszintű) bemutatása.

Alapfokon és a továbbképzőben:

Félévi beszámoló:

Gyakorlat:

- a tanult játék- és táncanyag bemutatása az adott évfolyam követelményei szerint.

Elmélet: (Folklórismeret 3-6.évf., Tánctörténet 7-10.évf., Kinetográfia 9-10.évf.)

- a háttérismeret számonkérése szóban és/vagy írásban az utolsó tanórákon.

Év végi beszámoló:

Gyakorlat:

- a követelményben megfogalmazott gyakorlati anyag számonkérése az utolsó tanórákon,

- a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Elmélet: (Folklórismeret 3-6.évf., Tánctörténet 7-10.évf., Kinetográfia 9-10.évf.)

- a háttérismeret számonkérése szóban és/vagy írásban az utolsó tanórákon.

Ellenőrzés és értékelés

Az értékelés szóban és írásban történik.

Előképzőben:

- **kiválóan teljesített** az a tanuló, aki a tanult tananyagot tanári segítség nélkül, ritmushelyesen képes előadni,
- **jól teljesített** az a tanuló, aki a tanult tananyagot, táncokat tanári segítség nélkül kisebb tévesztésekkel képes előadni,
- **megfelelően teljesített** az a tanuló, aki a tanult tananyagot részleges tanári segítséggel, több apró tévesztéssel képes előadni,
- **felzárkóztatásra szorul** az a tanuló, aki a tanult tananyagot csak tanári segítséggel képes előadni.

Alapfokon és továbbképző évfolyamokon:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Jeles (5)
Az a tanuló, aki a választott táncokat mind motivikájában, mind szerkezetében helyesen adja elő. Nem az eltáncolt motívumok mennyisége, hanem sokkal inkább azok milyensége, minősége, technikailag pontos megjelenése a mérvadó. A zenei lüktetésből a tánc folyamán nem esik ki, az előadásmód megjeleníti a ritmikai, plasztikai, dinamikai jellemzőségeket.

Jó (4)
Az a tanuló, aki a választott táncokat mind szerkezetében, mind motivikájában helyesen adja elő. Az előadásmód megjeleníti a ritmikai, plasztikai, dinamikai jellemzőségeket. A zenei lüktetéstől való kisebb kilengések még megengedhetőek, azzal a feltétellel, hogy saját maga tud korrigálni, visszatalálni a helyes tempóra.

Közepes (3)
Az a tanuló, akinek motívumkincse más táncok motívumaival kisebb keveredést mutat, illetve az eltáncolt motívumok szerkezetében hiányosságok mutatkoznak (pl. nincs összetett, vagy bővített motívum), illetve a technikai kivitelezés kisebb hiányosságokat szenved (forgástechnika, súlyhelyzetek, pozíciók deformálódása). A zenei lüktetésből való kiesés, tempólassulás-gyorsulás jelentkezik, illetve 1-2 másodperces megállások jelennek meg a táncfolyamatban.

Elégséges (2)
Az a tanuló, akinek motívumkincse más táncok motívumaival, szerkesztésmódjával nagyobb keveredést mutat, akinek a táncfolyamatában nagyobb megállások (3-5 mp) előfordulnak, illetve csak külső segítséggel tud a táncfolyamatba visszakapcsolódni. Az alapvető motívumokat ismeri, de nem képes azokat szerkesztett táncfolyamattá összeállítani.

Elégtelen (1)
Az a tanuló, akitől a gyakorlati tanár megtagadja a vizsgázás lehetőségét a gyakori hiányzások miatt, és/vagy a tananyagot nem képes felidézni, arról számot adni.

A tantárgyak tananyagtartalma

Népi játék, néptánc a tanszak fő tárgya, s az előképző – alapfok – továbbképző minden évfolyamán megjelenő alaptantárgy, a gyermekjáték természetesen csökkenő tendenciájával a magasabb évfolyamokon.

A tárgy belső tartalma:

a.) Előkészítő gimnasztika, ritmikai- és tánctechnikai gyakorlatok

Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Céljuk a tánchoz szükséges ritmikai alapelemek tudatosítása, az időbeli arányérzék, a tempó- és ütemérzék, továbbá a kéz- és láb koordináció fejlesztése, kondicionálása.

b.) a népi játékok az előképző-, illetve az alapfok 1-2. évfolyamán játszanak fontos szerepet. A játékkincs megismerésén túl olyan képességeket fejlesztünk, amelyek a táncos technikai tudás elengedhetetlen feltételét jelentik (térérzékelés, irányérzék, testtudat, finommotorika, nagymozgások, stb).

c.) A néptánc oktatás előkészítése az előképző évfolyamokon kezdődik el, s az alapfokon, illetve a továbbképző évfolyamokon teljesedik ki, figyelembe véve a tánctípusokat, valamint az életkori sajátosságokat.

d.) A *daltanulást*, a népi játék- és néptánc tantárgyakon belül oktatjuk.

A **folklórismeret** az alapfok 3-6. évfolyamán kötelező tantárgy, de az 1-2., illetve továbbképző osztályokban is lehetővé tesszük a választását. Az alsóbb osztályokban hangsúlyozottan a cselekvő, a manuális munkával is egybekötött folklórismeretet tanítjuk. A gyerekek adottságoknak megfelelő kézműves mesterségek alapjainak elsajátítása és művelése mellett ismerkednek meg a megtervezett folklór ismeretanyaggal. A felsőbb osztályokban válik fokozottan elméletivé a tárgy tananyagtartalma.

Tánctörténet keretén belül az egyetemes és a magyar tánctörténet rétegeiről, interetnikai kapcsolatairól a továbbképző osztályaiban tanulnak az iskolánk tanulói.

A **táncjelírás-olvasás** tantárgy a továbbképző 9-10. évfolyamán a választható tárgyak között szerepel, de minden továbbképzős tanulónak ajánlani tudjuk. Akik megtanulják a kinetográfiát, azok az írásos anyagot sokkal pontosabban, gyorsabban tudják elsajátítani, mint a szöveggel leírt folyamatokat. Emellett nagyon sok autentikus néptáncközlés csak kinetogramban történt, tehát szövegesen nem hozzáférhető.

A **népi ének** kötelezően választható tantárgy az alapfok 1-2. évfolyamain. A tanult táncokhoz, koreográfiákhoz kapcsolódó énekeket tanulnak a gyerekek, kiegészítve artikulációs és könnyebb díszítései gyakorlatokkal.

Választható tantárgy: a tanszak bármely tantárgyából választható. Célja, hogy a tehetséges tanulóknak módot adjon a további fejlődésre.

NÉPI JÁTÉK

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges célja az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játékköröm megélése

ELŐKÉPZŐ

1. évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

– Alapvető mozdulattípusok (lépés, futás, ugrás, gesztus) fejlesztése a játéktevékenység során.

– A ritmus – tér – térforma fogalmainak kialakítása.

– Az ugrás és forgás technikai előkészítése.

– A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése.

– A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása.

– A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése.

– A szocializációs folyamatok fejlesztése.

Tananyag

- A játékműveltség felmérése.
- A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése.
- Az alapvető mozdulattípusok.
- Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik.
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, 3-4 hangból álló játék és szokásdallamok).
- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).
- Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza-vidék népi gyermekjátékaiból.

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre, a játékfűzés csoportos színpadi megjelenítésére.

2. évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

– A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás– és játéktevékenység során.

– A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.

– Az ugrás és forgástechnika fejlesztése.

– A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképesség fejlesztése.

– A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása.

– A kreatív játékos tevékenység, valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése.

Tananyag

Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek, valamint az ugrás típusainak megismertetése.

Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékismeret bővítése.

Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik.

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, hangterjedelem bővítése játék és szokásdallamokon keresztül legfeljebb 7 hangra).

Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).

Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza- vidék népi gyermekjátékaiból.

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is, a játékfűzés csoportos színpadi megjelenítésére.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- IKT eszközök
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét.

Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér– és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.

Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására.

Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

ALAPFOK

1. évfolyam (általános iskola 3. osztály)

140 óra

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték–ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása.

– A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.

– A játék központi szerepének megtartása.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

– A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése.

– Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok.

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése.

Táncgyakorlat:

– Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése.

– Somogy, Sárköz, Mezőföld vagy Jászság ugrós táncainak előkészítése csoportos formában.

– A választott tájegység csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában.

– A választott tájegység eszközös táncainak előkészítése.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc.

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4–es lüktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység gyermekjátékai, táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) gyermekjátékai és táncai.

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

2. évfolyam (általános iskola 4. osztály)

140 óra

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése.

– A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése.

– A csárdás mozgáselemeinek előkészítése.

– A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása.

– Ritmus – tér - térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.

– A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

– Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok.

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése.

Táncgyakorlat:

– Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése.

– A Dunai táncdialektus (Somogy, Sárköz, Rábaköz, Mezőföld) vagy a Tiszai táncdialektus (Szatmár, Jászság, Dél-Alföld) ugrós táncanyaga.

– A választott tájegység eszközös táncainak bevezetése.

– A választott tájegység csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és ugrós–eszközös táncok.

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya.

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok.

Táncfolklorisztika: az ugrós tánctípus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánctípus főbb jellemzői.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok.

Hagyományőrzés: a választott tájegység gyermekjátékai, táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) gyermekjátékai és táncai.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

3. évfolyam (általános iskola 5. osztály)

105 óra + 35 óra választható tantárgy néptánc

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.

– Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően.

– Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint.

– A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása.

– Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése.

– A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása.

– A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása.

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése.

– A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok.

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése.

Táncgyakorlat:

– A Dunai vagy Tiszai táncdialektus ugrós- eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése.

– A választott tájegység csárdásainak bevezetése, jellegzetes összekapaszkodási módjainak megismerése.

– A választott tájegység verbunk előkészítése.

– A választott tájegység dramatikus és szokásjátékai.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: a választott tájegység ugrós–eszközös és a csárdás táncanyagából.

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek.

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok.

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység gyermekjátékai, táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) gyermekjátékai és táncai.

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánctípus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

4. évfolyam (általános iskola 6. osztály)

105 óra + 35 óra választható tantárgy

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– A körtáncok technikai előkészítése.

– A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása.

– A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása.

– A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása.

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése.

– A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb).

Táncgyakorlat:

– A Dunai vagy Tiszai táncdialektus ugrós-eszközös táncai és verbunkjai közül választott tánc bevezetése és elmélyítése.

– A választott tájegység csárdások bevezetése, ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése.

– A választott tájegység körtáncai.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: a választott tájegység táncából.

Zenei ismeretek: a választott tájegység jellegzetes hangszerei, negyedes lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus.

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok.

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrást, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

5. évfolyam (általános iskola 7. osztály)

105 óra + 35 óra választható tantárgy néptánc

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül.

– A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése.

– A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése.

– A táncrend fogalmának kialakítása.

– A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása.

– A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása.

– A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása.

– A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása.

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése.

– A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb),

Molnár technika.

Táncgyakorlat:

– A Dunai vagy Tiszai vagy Erdélyi táncdialektus ugrós-eszközös táncai és verbunkjai közül választott tánc bevezetése és elmélyítése.

– A választott tájegység csárdások bevezetése, ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése.

– A választott tájegység körtáncai.

– A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagából.

Zenei ismeretek: a választott tájegység énekes körtáncainak dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus.

Népi ének: a választott tájegység dalai.

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje a tánctípus, táncrend fogalmát, a választott tájegység táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvak neveit.

A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

6. évfolyam (általános iskola 8. osztály)

105 óra + 35 óra választható tantárgy néptánc

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül.

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a

mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése.

– A vizsgahelyzetre való felkészítés.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika. Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb), Molnár technika.

Táncgyakorlat:

– Dunai, Tiszai vagy erdélyi páros táncainak és legényeseinek előkészítése, táncismeret bővítése.

– Az alapképző évfolyamokon tanult ugrósok, eszközös ugrósok, verbunkok, legényesek, körtáncok, csárdások, forgós-forgatós táncok ismétlése, táncismeret bővítése.

– Moldvai táncok.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagaiból.

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a *dűvő* és az *esztam* kíséret jellemzői, tánctípusok és kíséretmódok.

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése.

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánctípusok, táncalkalmak, táncos magatartás.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az ugrósok, ügyességi, eszközös táncok, körtáncok, csárdások, forgós forgatós táncok, verbunkok és legényes táncanyagát a korábbi évfolyamokon meghatározott tájegységek szerint.
- a tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit.
- a táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat
- a tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat.
- a ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során
- a színpadi törvényszerűségeket, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását.
- a táncalkalmaknak megfelelő magatartás– és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes:

- az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására.
- a megszerzett ismeretekről összefüggően beszélni.
- a térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat.
- a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is.
- a környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra.
- a közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra.
- a másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra.
- olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc:

- *Csoportban:* 5–10 perc
- *Egyénenként illetve párban*: 2–3 perc

A vizsga tartalma:

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

– *Csoportban:* a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét.

– *Egyénileg:* a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

TOVÁBBKÉPZŐ

7. évfolyam

140 óra

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása.

– A forgás technikai megvalósítása a különböző lábfőrészeken.

– Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánctípusonként.

– A tánctételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása.

– A táncstílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése.

– Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése.

– A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása.

– A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint.

– A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

– A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata.

Táncgyakorlat:

– Az alapképző évfolyamokon tanult táncok ismétlése és bővítése.

– Az Erdélyi dialektusterületen lévő falvak táncrendjének bevezetése, valamint elmélyítése.

– A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak motorizálása és fejlesztése.

– Felvidéki karikázó.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagaiból.

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták" szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés.

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók.

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a táncház szerepe, az *adatközlők* megismerése.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes a tanult erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfia bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

8. évfolyam

140 óra

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az ismeret elmélyítése, bővítése.

– A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken.

– A páros forgás és forgatás technika fejlesztése.

– A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása.

– Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása.

– A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése.

– A tánctételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása.

– A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein.

– A táncszók ismerete és alkalmazása.

– A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint.

– A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

– A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata.

Táncgyakorlat:

– Az alapképző évfolyamokon tanult táncok ismétlése és bővítése.

– Az Erdélyi dialektusterületen lévő falvak táncrendjének bevezetése, valamint elmélyítése.

– A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak motorizálása és fejlesztése.

– Felvidéki karikázó.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagaiból.

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták" szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés.

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók.

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a táncház szerepe, az *adatközlők* megismerése.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes a tanult erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfia bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

9. évfolyam

105 óra + 35 óra választható tantárgy néptánc

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– Az ismeret elmélyítése, bővítése.

– A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken.

– A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése.

– A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása.

– Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása.

– A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás– és ugrókészség fejlesztése.

– A tánctételek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása.

– A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein.

– A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása.

– A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint.

– A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése.

– Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

– A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata.

Táncgyakorlat:

– Az alapképző évfolyamokon tanult táncok ismétlése és bővítése.

– Az Erdélyi dialektusterületen lévő falvak táncrendjének bevezetése, valamint elmélyítése.

– A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak motorizálása és fejlesztése.

– Felvidéki karikázó.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagaiból.

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták" szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés.

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók.

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a táncház szerepe, az *adatközlők* megismerése.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: aválasztott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes a tanult erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfia bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

10. évfolyam

105 óra + 35 óra választható néptánc

Fejlesztési feladatok

– A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.

– A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes tánctételek funkciójának megismertetése.

– Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül.

– Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése.

– Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása.

– Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása.

– A vizsgahelyzetre való felkészítés.

– Az önálló ismeretszerzés ösztönzése.

– A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása.

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika: Az óra bevezető előkészítő gyakorlatai, továbbá célgimnasztikai feladatai.

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata.

Táncgyakorlat:

– Az alapképző évfolyamokon tanult táncok ismétlése és bővítése.

– Az Erdélyi dialektusterületen lévő falvak táncrendjének bevezetése, valamint elmélyítése.

– A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak motorizálása és fejlesztése.

– Felvidéki karikázó.

Koreográfia: a választott tájegység táncanyagaiból.

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták" szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés.

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók.

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a táncház szerepe, az *adatközlők* megismerése.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományőrzés: a választott tájegység táncai és/vagy a saját táncrégió (Jászság, Nagykunság) táncai, *beleértve az ott élő nemzetiségek tánchagyományát is.*

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes a tanult erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfia bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.
- a táncdialektusok és tájegységek, tánctípusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit.
- a stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.
- a tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

- a testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánctípusnak megfelelően.
- a szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma

– A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort.

– A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál.

– Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni.

– A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánctípusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

A vizsga értékelése

– a táncrend ismerete, stílusos előadása,

– a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,

– a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,

– a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

– a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- IKT eszközök
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik

FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését.

Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését.

Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

ALAPFOK

1. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

A kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

Tananyag

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

– Szent Miklós napja

– Jézus születésének története

– Óévbúcsúztató és évkezdő szokások

– Szent Balázs napja, Balázsjárás

– Szent Gergely napja, Gergelyjárás

– Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai

– Pünkösdi királynéjárás

Követelmények
A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban.

2. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

A kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

Tananyag

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

– Szent Miklós napja

– Jézus születésének története

– Óévbúcsúztató és évkezdő szokások

– Szent Balázs napja, Balázsjárás

– Szent Gergely napja, Gergelyjárás

– Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai

– Pünkösdi királynéjárás

A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai

– A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak /libalegeltetés, kalákamunkák/

– A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe

– A tánc tanulása

– Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)

– A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait.

3. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Gyerekszületés, gyermekkor

– Jósló praktikák a gyermek születése előtt

– Komatál hagyománya

– Keresztelő

– A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában

– Az anya avatása

– Munkára nevelés, gyermekmunka

A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai

– A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)

– A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe

– A tánc tanulása

– Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)

– A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Az évkör ünnepei gyermekszemmel

– Szent Miklós napja

– Jézus születésének története

– Óévbúcsúztató és évkezdő szokások

– Szent Balázs napja, Balázsjárás

– Szent Gergely napja, Gergelyjárás

– Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai

– Pünkösdi királynéjárás

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

4. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése.

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások,

hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során.

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

– Munkavégzés a serdülő korban

– Legényavatás, leányavatás

– Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei

– Szokásjogok a paraszti társadalomban

– Leánynéző, háztűznéző, hozomány

– Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék

– Lakodalmi előkészületek

– Lakodalmi tisztségviselők, feladatok

– Lakodalmi szokások, rítusok

Legények és lányok játék– és táncalkalmai

– A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban

– Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)

– Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)

– Bálok időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

– Luca kettős alakja

– Betlehemezés

– Farsangi szokások

– A nagyhét eseményei

– A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái

– Pünkösdi királyválasztás

– Májusfaállítás

– Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

5. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása.

– A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése.

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt– és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai

– Paraszti munka, munkaszervezés

– Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban

– Előjelek, jóslások, hiedelmek

– A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások

– Virrasztás, temetés, siratás

– A halotti tor

– Fejfák, keresztek

– Mindenszentek napja

– Halottak napja, megemlékezés a halottakról

A házasok táncalkalmai

– Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)

– Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)

– Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)

– Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az évkör ünnepein

– Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)

– A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)

– Szent György napja

– Virágvasárnap

– A húsvéti ételek jelképrendszere

– Fehérvasárnap

– Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások

– Szent István napja, új kenyér ünnepe

– Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás

– Szent Mihály napja

– Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt– és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

6. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása.

– A tananyagban meghatározott régi– és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése.

– A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.

– A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

– Középkori tánchagyomány, lánc– és körtáncok

– Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánckultúrában

Eszközös pásztortáncok

– Kanásztánc, pásztortánc

– Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós–legényes tánctípus

– Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)

– Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok
Forgós–forgatós páros táncok

– Reneszánsz tánchagyomány, forgós–forgatós páros táncok

– Lassú tempójú páros táncok

– Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok

– Az új táncréteg jellemzői

– A reformkor tánckultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

– A szóló verbunk

– Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

– A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)

– Körcsárdás, hármas csárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

– Dunai dialektus

– Tiszai dialektus

– Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben.

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánctípusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- a folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázótörténetét;
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

- a rituscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére;
- a paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására;
- az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben;
- a magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni;
- az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Folklórismeret

- Írásbeli: 30 perc
- Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma

– A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll.

– Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

– A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

– Témakörök:
- Jeles napok
- Munkavégző ünnepek
- Az emberélet fordulói
- Táncdialektusok
- A régi és új táncréteg tánctípusai

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

– A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

– Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

– A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

– Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- IKT eszközök

- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek

TÁNCTÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánckultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

TOVÁBBKÉPZŐ

7. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az egyetemes tánctörténet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.

– A tánctörténet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.

– Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység fejlesztése.

– Más népek tánchagyományainak megismerésére, több táncműfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót.

Tananyag

Tánctörténeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc.

Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok.

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánckultúra.

A középkor tánckultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok.

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánckultúrája.

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei.

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága.

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében.

A balett megjelenése Magyarországon – „Eszterházy esték”

A romantika hatása Európa táncéletére.

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok – Körmagyar.

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal.

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánctörténet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán.

8. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése.

– A táncház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése.

– Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése.

– A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése.

Tananyag

Tánctörténeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája.

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére.

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói.

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték.

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese – Honvéd Táncszínház (Szabó Iván), Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT – Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László).

A táncház-mozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre.

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben.

A művész– és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében.

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei.

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez.

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánctörténet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

9. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az egyetemes tánctörténet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.

– A tánctörténet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.

– Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység fejlesztése.

– Más népek tánchagyományainak megismerésére, több táncműfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót.

Tananyag

Tánctörténeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok.

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánckultúra.

A középkor tánckultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok.

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánckultúrája.

A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei.

A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága.

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében.

A balett megjelenése Magyarországon – „Eszterházy esték"

A romantika hatása Európa táncéletére.

A reformkori magyar „színpadi" táncművészet, paraszti táncok – Körmagyar.

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal.

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánctörténet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán.

10. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése.

– A táncház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése.

– Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése.

– A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése.

Tananyag

Tánctörténeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája.

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére.

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói.

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték.

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese – Honvéd Táncszínház (Szabó Iván), Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT – Budapest Táncegyüttes (Molnár István), BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László).

A táncház-mozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre.

A koreográfusnemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben.

A művész– és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében.

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei.

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez.

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánctörténet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

Az egyetemes tánctörténet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház-mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes:

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánctörténet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Tánctörténet

- *Írásbeli:* 30 perc
- *Szóbeli:* 5–10 perc

A vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánctörténet témakörökből áll.

Az *írásbeli vizsga* feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást illetve értelmező választ igénylő feladatokat tartalmazza.

A *szóbeli vizsgán* a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök:
Az őskor táncművészete
A középkor jellemző táncformái
A reneszánsz és barokk kor táncélete
A romantika
A reformkor táncélete A
XX. század táncélete
Gyöngyösbokréta mozgalom
Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon
Hazánk jeles alkotói és műveik
A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga
– A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

– Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

– A tananyagtartalom elsajátításának mértéke

– Az összefüggések ismerete

– A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Választható tantárgy:

TÁNCJELÍRÁS – OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

TOVÁBBKÉPZŐ

9. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása.

– A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése.

– A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat– és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése.

– A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér–, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése.

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés.

A mozdulatelemezés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései.

A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk.

A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése.

A helyzet típusai (testpozíció–állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben,

helyen) és jelölésük.

A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk.

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit**,** a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

10. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése.

– A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos– eszköz viszonyának rögzítése.

– A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással.

– A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése.

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása.

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos–eszköz viszonya) jelölése és olvasása.

Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása.

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet– és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes a különböző tánctípusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla, vagy flipchart
- Multikommunikációs eszközök
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Kézikönyvek, lexikonok

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez.
Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer–együttesekről, zenekarokról.
Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását.
A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

ALAPFOK

1. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése.

– A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.

– Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése.

– Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4–es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése.

– Az éneklés közösségi élményének, örömének felfedezése, megélése.

Tananyag

Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok A 2/4–es zenei lüktetés. Oktáv hangterjedelmű népi játék dallamok, népdalok.

A választott dallamok csoportos megszólaltatása.
Népi hangszerek: idiofon hangszerek.
A néptánc tanszak alapfok 1. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

2. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése.

– A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.

– A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása.

– A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során.

– A palóc karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése, a tempóbeli különbségek érzékeltetése.

– Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése.

– A közösségi éneklés élményének, örömének felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt.

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok.

A 2/4–es zenei lüktetés, a 4/4-es lüktetés előkészítése.

A kanásztánc ritmus.

Oktáv hangterjedelmű dallamok.

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása.

Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja.

Népi hangszerek: chordofon hangszerek.

Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán.

A néptánc tanszak alapfok 2. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

3. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása.

– A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása.

– Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése.

– A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika folyamatos gyakorlása, fejlesztése.

- Az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének továbbfejlesztése, dallam és tempóérzék fejlesztése.

– Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése.

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok.

A nyújtott és éles ritmus.

A 4/4–es zenei lüktetés.

A hangterjedelem növelése 8-9 hang terjedelemig.

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül.

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása. Népi hangszerek: a vonószenekar, cimbalom.

A néptánc tanszak alapfok 3. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv (illetve képességeihez mérten akár 9 hang) hangterjedelmű népdalok éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

4. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása.

– A magabiztos dalkezdés.

– A forma, dallam és tempóérzék továbbfejlesztése.

– Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása.

– Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése.

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok.

A nyújtott és éles ritmus.

A 4/4–es lüktetés.

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül.

A *giusto* előadásmód.

Népi hangszerek: cigánybanda, klarinét.

A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, és helyük a zenekaron belül.

Az *esztam* és *dűvő* kíséret.

A néptánc tanszak alapfok 4. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a *giusto* előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

5. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A *giusto* előadásmód jellegzetes vonásainak alkalmazása.

– A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata.

– A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása.

– A magabiztos dalkezdés gyakorlása.

– Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika gyakoroltatása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése.

– Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése.

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok.

Az 5/8-os lüktetés a sárközi karikázó dallamain keresztül.

A szinkópa.

Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura.

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánctípusok szerint.

Zenefelismerés.

A néptánc tanszak alapfok 5. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a *giusto* előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni

felismerésére és azonosítására.

6. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése.

– A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése.

– A dallam díszítésének lehetőségei.

– A hangszeres népzene és a tánctípusok összefüggései.

– A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése.

– A vizsgahelyzetre való felkészítés.

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok.

A periódus, zárlat, félzárlat.

Az aszimmetrikus zenei lüktetés.

A periódus, a pontszerkezet.

A *parlando* és *rubato* előadásmód.

A hangszerek, hangszer–együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint.

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánctípusok szerint.

Zenefelismerés.

A néptánc tanszak alapfok 6. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

TOVÁBBKÉPZŐ

7. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése.

– A többszólamú éneklés technikájának kialakítása.

– Ismerkedés a zenei dialektusok előadásmódjával, stílusjegyeivel.

– A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása.

– A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése.

– A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód továbbfejlesztése.

– A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének fejlesztése.

Tananyag

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika.
Táncszók, csujogatások.
Az periódus és a tánc összefüggései.
Többszólamú éneklés kialakítása.
Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők.
A néptánc tanszak alapfok 7. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanult népdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánctípus és kíséretmódok felismerésére.

8. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése.
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása.
- A tánc közbeni éneklés és csujogatás készségszintű ismeretének kialakítása.
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása.
- A parlando és rubato előadásmód.
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése.
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód továbbfejlesztése.
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének fejlesztése.

Tananyag

A *parlando* és *rubato* előadásmód.

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzenében.

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika.

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően.

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően).

A keservesek és hajnalik jellemzői.

Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások.

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte.

A néptánc tanszak alapfok 8. évfolyamán megjelenő játék-tánc, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus felismerésére.

9. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése.

– Ismerkedés az aszimmetrikus zenei lüktetéssel, jellemzőivel.

– A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése.

– A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése.

– A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása.

– A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának megismerése, kipróbálása.

– A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése.

– A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének fejlesztése.

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzenében.

Az aszimmetrikus lüktetés.

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően.

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően).

Hangszerek: moldvai furulya, dob, koboz, doromb, hangszer–együttesek: hegedű, koboz, dob.

Alapvető népzenei kiadványok hangzó anyagok ismerte.

A néptánc tanszak alapfok 9. évfolyamán megjelenő játék, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekísérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra.

10. évfolyam

35 óra

Fejlesztési feladatok

– A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése.

– A hangszeres népzene és a tánctípusok összefüggéseinek felismertetése.

– A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód továbbfejlesztése.

Tananyag

A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése.

A tanult népdalok ismétlése, gyakorlása.

A tanult éneklési technikák gyakorlása.

Hangszerfelismerés.

Tánczene felismerés (tájegység, típus).

Adatközlőink.

Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán.

A néptánc tanszak alapfok 10. évfolyamán megjelenő játék, - és szokásdallamok.

Követelmények

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tájegységek jellemző hangszereit, hangszer–együtteseit, zenekari felállásait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj–nóta”, sirató és keserves fogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítési technikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

- Népzenei kézikönyvek, lexikonok, kották
- IKT eszközök

NÉPI JÁTÉK

Előképző 1-2. évfolyam

Tananyagtartalom: lsd. főtárgy népi játék (1-2 előképző évfolyam)

Óraszám: 35-70 óra

NÉPTÁNC

Alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyamokon

Tananyagtartalom: lsd. főtárgy néptánc (alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyamokon)

Óraszám: 35 óra

FELHASZNÁLT FORRÁSOK/SZAKIRODALOM

Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok kötelező, kötelezően választható és választható tantárgyaihoz kapcsolódóan

Szerző/Gyűjtő	Cím	Kiadó	A kiadás éve
Kósa László-Szemerkényi Ágnes	Apáról fiúra	Holnap Kiadó	1998
Döötör Tekla	Naptári ünnepek-népi színjátszás	Akadémiai Kiadó	1983
Tátrai Zsuzsanna - Karácsony Molnár Erika	Jeles napok, ünnepi szokások	Planétás Kiadó	1997
Pálfy Gyula	Néptánc kislexikon	Planétás Kiadó	1997
Pesovár Ernő	A magyar tánctörténet évszázadai	Hagyományok Háza	2003
Ferencz S. Alpár, Forró Albert, Hermann Gusztáv Mihály, Kádár Gyula, Mihály János, Novák Csaba Zoltán, Novák Károly István, Orbán Zsolt, Sepsiszéki Nagy Balázs, Sófalvi András, Sztáncsuj Sándor József	A székelység története	Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont Hargita Megye Tanácsa	2012
Flórián Mária	Magyar Parasztviseletek	Planétás Kiadó	2001
Dr. Kós Károly	Tájak, falvak, hagyományok	Kriterion Könyvkiadó	1976
Pávai István	Az erdélyi és a moldvai magyarság népi táncenéje	Planétás Kiadó	1993
Varga Marianna	Magyar Népviseletek régen és ma	Az anyanyelvi konferencia védnöksége és hazafias népfront kiadványa	
Lázár Katalin	Népi játékok	Planétás Kiadó	1997
Kósa László	Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon (1880-1920-ig)	Planétás Kiadó	1998
Gazda Klára-Haáz Sándor	Székelyek ünneplőben	Planétás Kiadó	1998
Felföldi László – Pesovár Ernő	A magyar nép és nemzetiségeinek tánchagyománya	Planétás Kiadó	1997
Szilágyi Zsolt	Bevezetés a koreografálás világába	Magyar Kultúra Kiadó Kft.	2017
Farkas Zoltán	Néptánc alaptechnikák módszertana	Planétás Kiadó	2001
Pesovár Ernő	Tánchagyományunk történeti rétegei	Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola	
Pesovár Ernő-Lányi Ágoston	A magyar nép táncművészete Néptánciskola	Magyar Művelődési Intézet Néptáncosok Szakmai Háza	1995
Budainé Balatoni Katalin	Így tedd rá	Saramis Bt.	2010
Herczegh Katalin	Az almabáltól a labdacéhig A Nagykunság szokásai és játékai az általkános iskolában	Hagyományok Háza	2010
Lázár Katalin	Énekes, táncos népi gyermekjátékok	Planétás Kiadó	1996

Barsi Ernő	Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában	Magyar Kultúra Kiadó Kft.	
Molnár István	Népi játékok Jászszentandrásról	A Jász Múzeumért Kulturális Alapítvány kiadványa	2007
Bellon Tibor	Nagykunság	Gondolat Kiadó	1979
Kocsán László	A jászsági hagyományokról	Hagyományok Háza	2003
Bathó Edit	A jász viselet	Jász Múzeumért Alapítvány	
Kiss Áron	Magyar Gyermekjáték Gyűjtemény	Könyvértékesítő Vállalat	1984
Balassa-Ortutay	Magyar néprajz	Corvina Kiadó	
Lévai Péter	„Szökkenjünk, ugráljunk…”	Magyar Kultúra Kiadó Kft.	2010
Zórándi Mária	Ugrós táncaink	Planétás Kiadó	2003
Szabó László	Jászság	Gondolat Kiadó	1982

Záradék:

Intézményünk a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelettel kiadott dokumentum alapján – a rendelet 1. sz. melléklete szerint - utoljára a 2010/2011-es tanévben iskolázott be tanulókat. A NEFMI rendelettel beiktatott 2. mellékletben foglaltak bevezetésére, alkalmazására – felmenő rendszerben – a 2011/2012-es tanévtől került sor.

A 3/2011. (I.26.) NEFMI rendelet hatálybalépését megelőzően megkezdett képzéseink felmenő (kifutó) rendszerben tovább folytatódnak oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

Az előző és a bevezetésre kerülő helyi tanterv tanévenkénti, évfolyamonkénti alkalmazását az alábbi táblázat mutatja:

1. számú záradék

tanév/képzési szakasz	**E1**	**E2**	**A1**	**A2**	**A3**	**A4**	**A5**	**A6**	**T7**	**T8**	**T9**	**T10**
2010/2011	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2011/2012	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2012/2013	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2013/2014	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2014/2015	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2015/2016	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2016/2017	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi

2017/2018	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi
2018/2019	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi
2019/2020	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi
2020/2021	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi
2021/2022	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi
2022/2023	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új
2023/2024	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új

E: előképző, **A**: alapfok, **T**: továbbképző

régi: előző helyi tanterv

új: bevezetésre kerülő helyi tanterv

A 2. számú záradék 2020/2021. tanévtől, felmenő rendszerben a 2033/2034-es tanévvel bezárólag kerül teljeskörű bevezetésre.

- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatas **(Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (2. melléklet).**

2. számú záradék

2020/2021. tanévtől

tanév/képzési szakasz	**E1**	**E2**	**A1**	**A2**	**A3**	**A4**	**A5**	**A6**	**T7**	**T8**	**T9**	**T10**
2020/2021	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2021/2022	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2022/2023	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2023/2024	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2024/2025	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2025/2026	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi	régi

2026/2027	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi	régi
2027/2028	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi	régi
2028/2029	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi	régi
2029/2030	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi	régi
2030/2031	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi	régi
2031/2032	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	régi
2032/2033	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új
2033/2034	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új	új

E: előképző, **A**: alapfok, **T**: továbbképző

régi: előző helyi tanterv

új: bevezetésre kerülő helyi tanterv